Podsumowanie wyników badań własnych

Zebrany materiał empiryczny i dokonana analiza pokazuje, że młodzież która uczestniczyła w badaniu ma zróżnicowaną opinię na temat alkoholizmu matek i wpływu tego uzależnienia na wychowywanie dziecka.

Odpowiedzi ankietowanych potwierdzają hipotezę główną mówiącą, że wzorzec matki alkoholiczki zaburza prawidłowy proces wychowawczy dziecka.

Samo zjawisko alkoholizowania się jest percypowane przez ogół badanych jako problem nasilający się. Część badanych uznało, że jest to zjawisko powszechne. Osobą identyfikowaną jako alkoholik w rodzinie pozostawał głównie ojciec, na matkę jako osobę uzależnioną od alkoholu w rodzinie wskazał niewielki odsetek badanych. Generalnie odpowiedzi ankietowanych na pytania pokazują, ze są oni zainteresowani zjawiskiem alkoholizmu w ogóle, na co wskazuje duży odsetek udzielonych konkretnych odpowiedzi. Niewielki odsetek badanych decydował się na wybór wariantu „nie wiem”, czy „trudno powiedzieć”.

Potwierdziła się pierwsza hipoteza szczegółowa. Opinia ankietowanych na temat problemu uzależnienia matek od alkoholu zależy od płci. Mężczyźni w 30 % uznali, że jest to zjawisko rzadkie; a kobiety także w 30%, że zjawisko to z roku na rok nasila się.

Potwierdzenie znalazła częściowo druga hipoteza szczegółowa. Ankietowani uznali, że zjawisko alkoholizowania się matki ma charakter negatywny, a sama matka alkoholiczka przekazuje dzieciom wyłącznie negatywne wzorce postępowania. Matka alkoholiczka spełnia ważną rolę w przekazywaniu negatywnych wzorców swoim dzieciom. Niemniej jednak opinia ta jest charakterystyczna dla kobiet (43%), niż mężczyzn (27%)

wskazań. Ponadto ankietowani uznali, że matka uzależniona od alkoholu nie może być także „dobrą matką”. Można przyjąć, że tylko „dobra matka” (wywiązująca się ze swojej roli), może być „dobrym wzorcem”. Alkoholizm doprowadza do patologizacji codziennych zachowań i funkcjonalnych postaw zachowania. Role rodzinne zostają przemianowane. Życie rodzinne zdezorganizowane. W rodzinie alkoholicznej panuje totalny chaos wartości. Dziecko wychowywane przez matkę alkoholiczkę jest niestabilne emocjonalnie i niezdolne do prawidłowego funkcjonowania, nierzadko powiela wzory zachowania obserwowane w domu, w swoim otoczeniu (np. szkolnym i rówieśniczym).

Uzasadnienie w odpowiedziach badanych uzyskała także trzecie hipoteza szczegółowa przyjmująca, że głównymi przyczynami sięgania przez matkę po alkohol może być poczucie niespełnienia (bycia nieszczęśliwą) – 90% wskazań i uzależnienie od alkoholu męża -90% wskazań. Opinia ta nie jest determinowana wiekiem.

Jedną z fundamentalnych potrzeb człowieka jest pragnienie szczęścia. Tylko człowiek szczęśliwy może się w pełni realizować. Człowiek nieszczęśliwy, niespełniony jest podatny na wszelkie rodzaju destrukcyjne wpływy, jednym z nich może być uzależnienie od alkoholu. Kolejnym istotnym wpływem może okazać się alkoholizm najbliższej osoby, w tym przypadku męża. Kobieta nie znajdując oparcia w mężu alkoholiku, również może zacząć spożywać alkohol w nadmiernych ilościach. Może to wynikać z pragnienia beztroskiego życia, odseparowania się od codziennych problemów. Wynika to jednocześnie najczęściej z nieświadomości (lub nie dopuszczania do siebie myśli), że to alkohol może być główną przyczyną rodzinnych problemów.

Potwierdziła się także czwarta hipoteza szczegółowa zakładająca, że głównymi potencjalnym następstwami (o wysokim poziomie istotności) picia alkoholu przez matkę są zaniedbywanie przez matkę relacji z dziećmi (100% wskazań) i skłonność samej matki do zachowań agresywnych (także 100% wskazań). Opinia ta nie jest determinowana płcią badanych.

Naturalną konsekwencją nadużywania alkoholu przez matkę jest zanik jej zdrowych (funkcjonalnych) relacji z potomstwem. Potrzeby dzieci mogą stać się nieistotne. Najważniejszy staje się alkohol. Można stwierdzić, że uzależnienie od alkoholu doprowadza do degeneracji instynktu macierzyńskiego, naturalnej „nici" łączącej matkę z dzieckiem. Kolejne negatywne następstwo to skłonność matki do zachowań agresywnych. Alkohol wyzwala w człowieku instynkt agresji, powoduje, że najmniejszy problem może doprowadzić alkoholika do furii. Agresja najczęściej skupia się na dzieciach, ponieważ są one bezbronne. W ten sposób może wykrystalizować się kolejna patologia w rodzinie, określana mianem przemocy fizycznej (lub psychicznej) wobec dziecka.

Alkoholizm matki w ten sposób rzutuje na życie bieżące dziecka, a co gorsza na jego przyszłość. Dziecko w opinii wszystkich badanych może w przyszłości także nadużywać alkoholu, a tym samym upatrywać w nim możliwości rozwiązania swoich problemów. Potwierdzenie znalazła także częściowo ostatnia – piąta hipoteza szczegółowa. Dla kobiet syndrom DDA (Dorosłych Dzieci Alkoholików) jest głównym potencjalnym rezultatem wychowywania przez matkę alkoholiczkę. Natomiast mężczyźni wskazywali głównie na możliwość powielenia wzorca uzależnienia od alkoholu przez dziecko w życiu dorosłym.

Syndrom DDA jest w życiu dorosłego człowieka konsekwencją doświadczenia zjawiska alkoholizowania się któregoś z członków rodziny w dzieciństwie. Jego dolegliwość wynika z doświadczenia traumatycznych wydarzeń z dzieciństwa, a warunkowanych chorobą alkoholową rodziców/a. Ludzie z DDA są niestabilni emocjonalnie, nierzadko nie są w stanie poradzić sobie w życiu, mają poczucie, że „życie ich przerasta". Nałów alkoholowy rodziców/a z dzieciństwa staje się źródłem problemów w życiu dorosłym. Osoba taka może mieć trudność w nawiązywaniu relacji interpersonalnych (w tym intymnych). Trwały związek, oparty na stabilnej miłości i wzajemnym zrozumieniu pozostaje dla tego typu osób najczęściej w sferze

marzeń. Nawet jeżeli zbudują związek, zostaną rodzicem, z reguły z powodu braku stabilnych wzorców w dzieciństwie, nie potrafią prawidłowo wywiązywać się z roli rodzica. Innymi objawami zespołu DDA są problemy zdrowotne, np. permanentny przewlekłe poczucie życia w stresie, bezsenność, zaburzenia seksualne i wiele innych. Osoby takie nie zawsze są skłonne przyznać, że ich dorosłe problemy wynikają z doświadczeń z dzieciństwa. Terapia dla tego typu osób jest jedynym drogą odnalezienia spokoju i budowania dorosłego życia na stabilnych wartościach.

Alkoholizm matki rzutuje na wszystkie płaszczyzny życia rodzinnego. Jej relacje z mężem, dziećmi, krewnymi, przyjaciółmi, współpracownikami i otoczeniem. Alkohol staje się jedyną cenioną wartością, dla którego kobieta poświęca swoje życie. Można przyjąć, że w najgorszej sytuacji są dzieci, których matka alkoholizowała się jeszcze przed zajściem w ciążę. „Nawrócenie" w przypadku takich kobiet, rozumiane jako zaprzestanie picia po narodzeniu dziecka, jest zjawiskiem rzadkim. Wydaje się, że prawdopodobieństwo zaprzestania picia jest większe, gdy kobieta zaczęła nadużywać alkoholu już po urodzeniu dziecka. To ostatnie staje się czasami źródłem „przebudzenia" i „opamiętania się" , zatem zaprzestania picia.

Kobieta, wchodzącą w rolę matki i żony staje się skarbnicą wzorców dla swojego dziecka. Jeżeli od najmłodszych lat będzie obserwowało ono „matkę z butelką", nie pracującą zawodowo, nie interesująca się nim i rodziną, będzie tego typy wzorce interioryzowało. Wysoce prawdopodobne jest, że przyswajanie antyspołecznych zachowań będzie rzutowało na dzieciństwo dziecka i jego życie dorosłe. W pierwszym przypadku może doprowadzić do inicjowania zachowań dewiacyjnych (alkoholizm, narkomania, prostytucja i inne). Mogą one objawiać się także w życiu dorosłym. Ich natężenie uwarunkowane jest innymi wzorcami zewnętrznymi (np. niepijący ojciec, troskliwa rodzina, zainteresowani sytuacją życiową nauczyciele w

szkole). Niemniej jednak wzorzec matki jest wzorcem fundamentalnym w procesie socjalizacji, a więc uspołecznienia dziecka. Alkoholizm matki można bez wątpienia zaliczyć do jednej z największych patologii rodzinnych i społecznych.

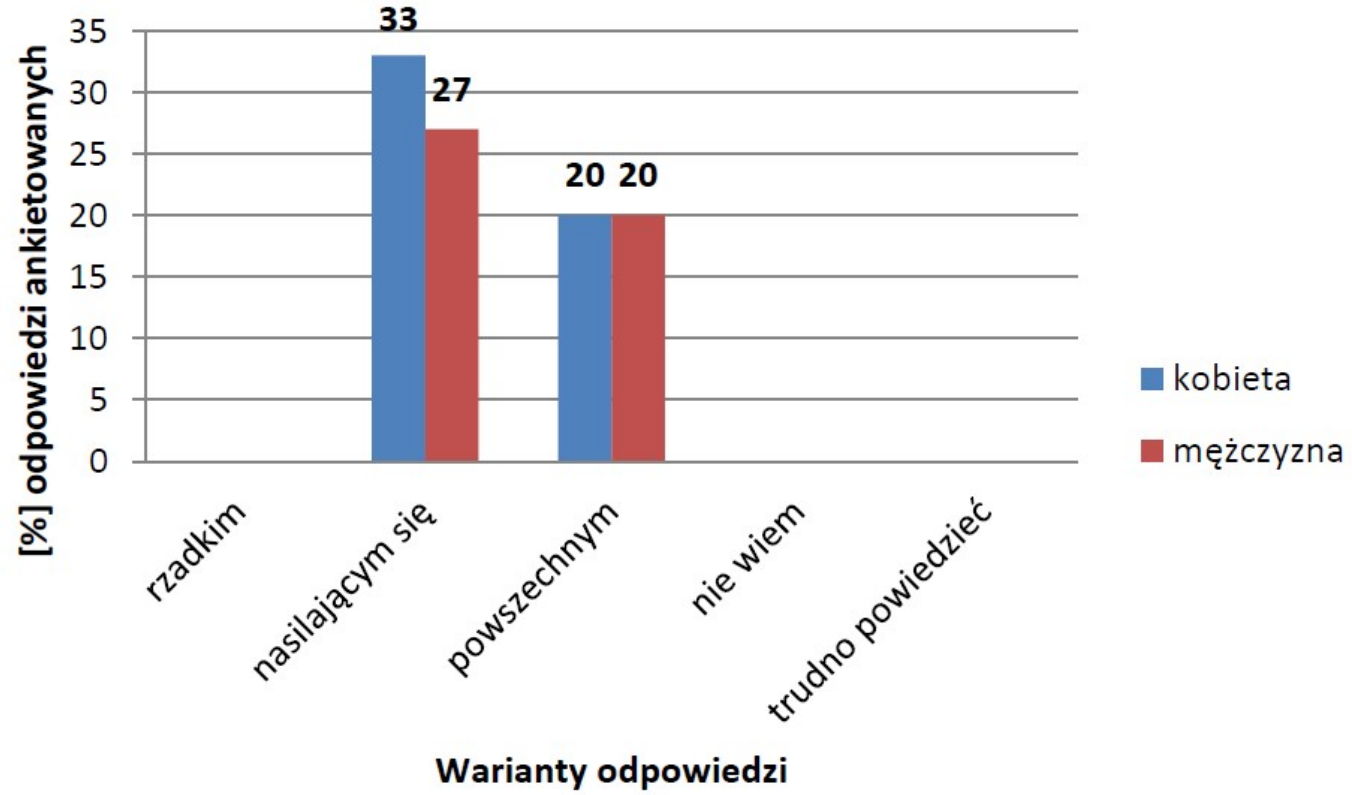
Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę pisanie prac - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Matka alkoholiczka w opinii respondentów

podrozdział rozdziału badawczego pracy magisterskiej

Pierwsze pytanie ankietowe było pytanie wprowadzającym. Badani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat tendencji alkoholizmu w środowisku rodzinnym. Nie zauważono znaczącej różnicy w odpowiedziach badanych ze względu na ich płeć. Większość badanych (60%) uznała, ze jest to zjawisko nasilające się (na ten fakt wskazał nieco większy odsetek kobiet – 33%, niż mężczyzn – 27%). Z kolei łącznie 40% opiniodawców uznała, że zjawisko alkoholizmu w środowisku rodzinnym jest zjawiskiem powszechnym (po 20% odpowiedzi udzielonych przez kobiety i mężczyzn). Żaden z ankietowanych nie uznał, ze jest to zjawisko rzadkie. Wszyscy ankietowani potrafili wyrazić swoje zdanie na ten temat – wykres 3.

Wykres 3. Opinia ankietowanych na temat dynamiki zjawisko alkoholizmu w środowisku rodzinnym [ze względu na płeć]

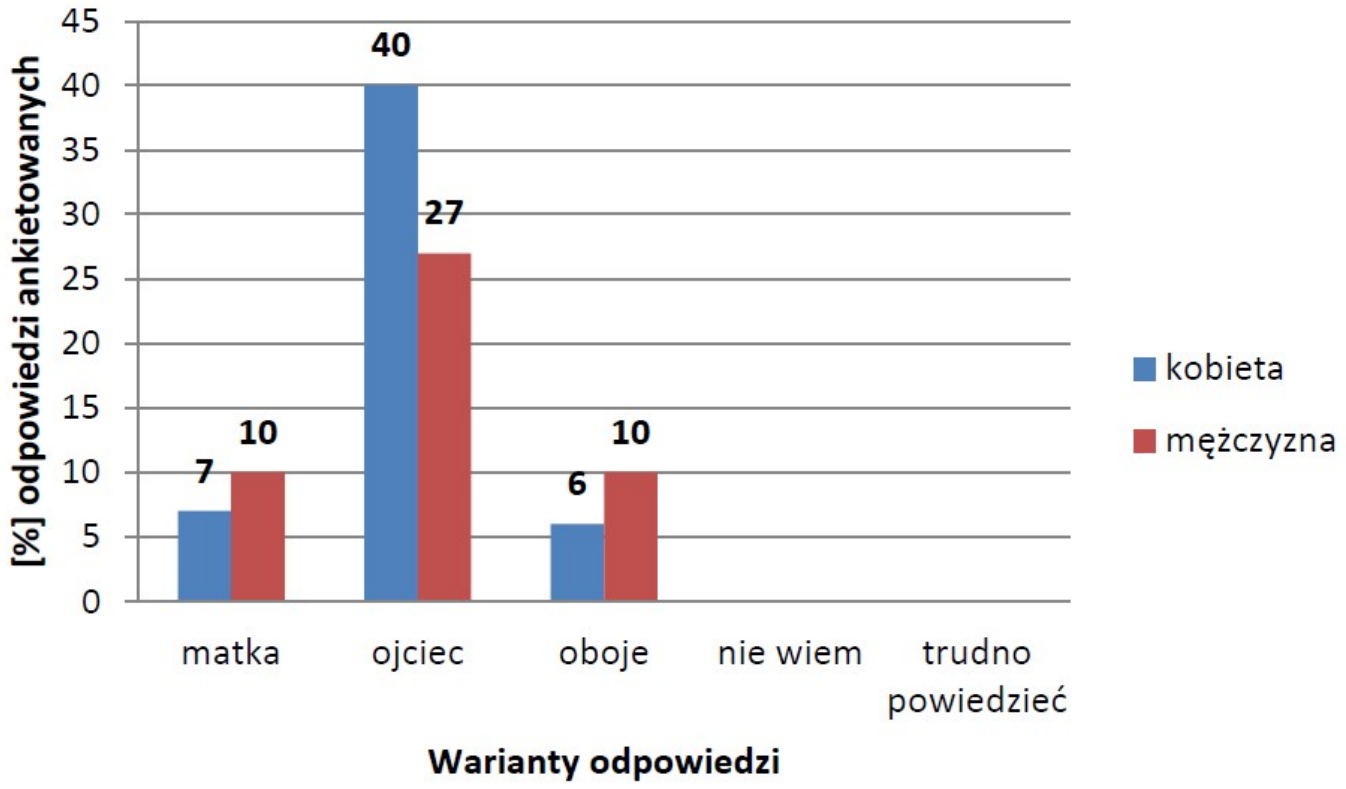

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani zapytani o to, który z rodziców ich zdaniem częściej sięga po alkohol w głównej mierze wskazywali na ojca (łącznie 67% wskazań). Opinia ta pozostaje bardziej charakterystyczna dla kobiet (40% wskazań), niż mężczyzn (27% odpowiedzi). Na matkę jako osobę częściej sięgającą po alkohol w środowisku rodzinnym wskazało w sumie 17% ankietowanych (w tym 10% mężczyzn i 7% kobiet). Z koeli 16% opiniodawców (w tym 10% mężczyzn i 6% kobiet) przyznało, że ich zdaniem oboje (matka i ojciec) sięgają po alkohol w środowisku rodzinnym. Można przyjąć, że zakładają oni, iż jeżeli alkohol spożywa jeden z rodziców, drugi czyni to samo. Dochodzi do zjawiska mapowania zachowań alkoholicznych pomiędzy współmałżonkami. Żad3en z ankietowanych nie wybrał wariantu „nie wiem”, czy „trudno powiedzieć”. Wskazuje to na fakt zainteresowania tematem uzależnienia od alkoholu w środowisku rodzinnym. Ponadto może wynika z własnych doświadczeń życiowych – wykres 4.

Wykres 4. Opinia ankietowanych na temat tego, który rodzic

częściej sięga w środowisku rodzinnym po alkohol [ze względu na płeć]

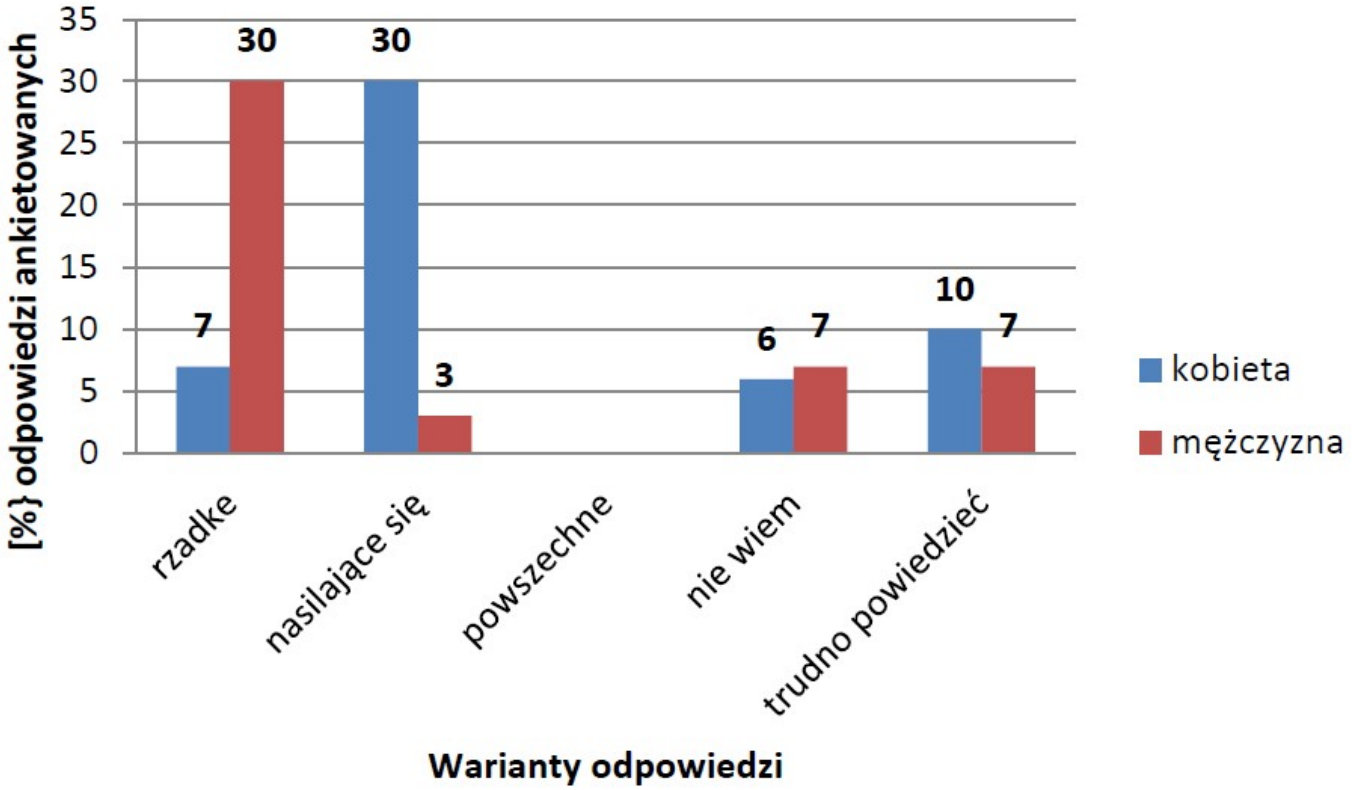

Źródło: opracowanie własne.

Problem uzależnienia matek od alkoholu pozostaje dla łącznie 37% badanych zjawiskiem rzadkim (przy czym opinia ta jest charakterystyczna dla mężczyzn – 30% wskazań). W opozycji pozostaje w sumie 33% badanych, którzy postrzegają to zjawisko jako nasilające się (opinia ta pozostaje charakterystyczna dla kobiet – 30% wskazań). Część ankietowanych (ogółem 30%) nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie (być może przyjęło postawę ambiwalentną wobec zjawiska) lub po prostu nie miało wiedzy na ten temat. Odpowiedzi ankietowanych wskazują, że opinie na temat problemy alkoholizowania się matek są determinowane płcią. Dla kobiet jest to przede wszystkim zjawisko przyjmujące tendencję nasilającą się, z kolei mężczyźni nie do końca dostrzegają to zjawisko i twierdzą w większości, że jest ono rzadkie. Różne odpowiedzi ankietowanych ze względu na płeć mogą wynikać z odmiennych doświadczeń życiowych, zainteresowania zmiennością życia

społecznego i własnymi obserwacjami. Wydaje się, że kobiety zdecydowanie częściej dostrzegają, że problem alkoholizowania się matek jest zjawiskiem o rosnącej tendencji – wykres 5.

Wykres 5. Dynamika problemu uzależnienia matek od alkoholu w opinii badanych [ze względu na płeć]

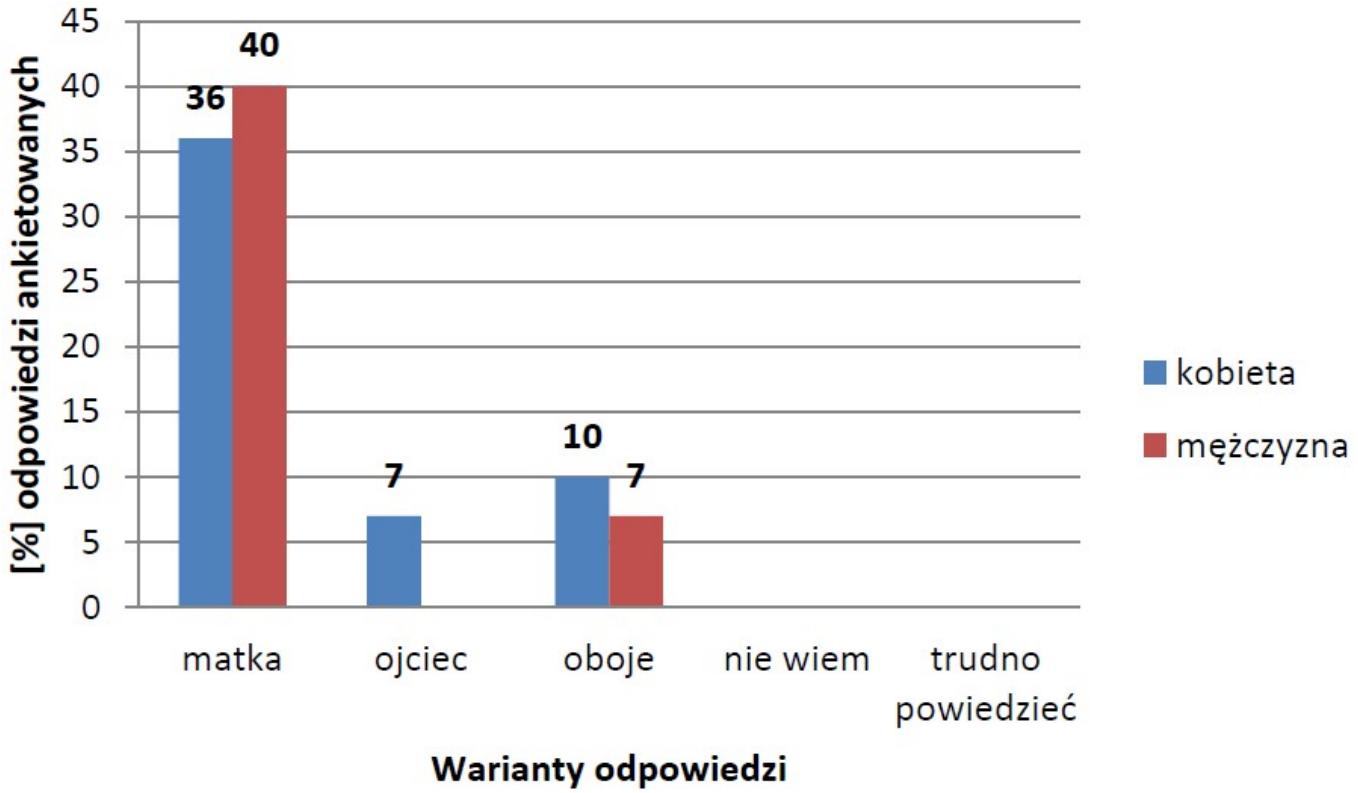

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani w większości przyznali, że to ojciec sięga po alkohol w środowisku rodzinnym najczęściej. Nie mniej jednak to przede wszystkim uzależnienie matki od alkoholu może mieć w opinii większości badanych (łącznie 76%) negatywny (dezorganizacyjny) wpływ na życie rodzinne. Za opinią taką opowiedziało się 40% badanych mężczyzn i 36% ankietowanych kobiet. Ogółem 17% respondentów uznało, że to uzależnienie obojga rodziców od alkoholu ma największy negatywny wpływ na funkcjonowanie ekosystemu rodzinnego. Na osobę ojca wskazało jedynie ogółem 7% badanych i były to kobiety. Odpowiedzi ankietowanych pokazują, że największą rola w organizacji życia rodzinnego przypisywana jest przez badanych kobiecie (matce i żonie). To ona jest najczęściej odpowiedzialna za prowadzenie

domu (gotowanie, sprzątanie, robienie zakupów etc.). Uzależnienie od alkoholu powoduje, że czynności typowe dla codziennego życia rodzinnego „spychane” są na dalszy plan. Dochodzi do dezorganizacji, przemianowania ról w rodzinie i szeroko rozumianych zaniedbań rodzinnych. Część badanych stwierdziła także, że największym zagrożeniem organizacji życia rodzinnego pozostaje uzależnienie od alkoholu obojga rodziców (17% wskazań). Wówczas dziecko nie znajduje oparcia w żadnym z rodziców. Nierzadko rodzic nieuzależniony w sposób bezpośredni (aczkolwiek współuzależniony) stara się wykonywać obowiązki małżonka uzależnionego. Gdy oboje rodzice spożywają alkohol, dziecko zostaje pozostawione samemu sobie, a obowiązki rodzicielskie odkładane są przez rodziców na dalszy plan lub wykonywane sporadycznie, co powoduje jeszcze większą dezorientację dziecka – wykres 6.

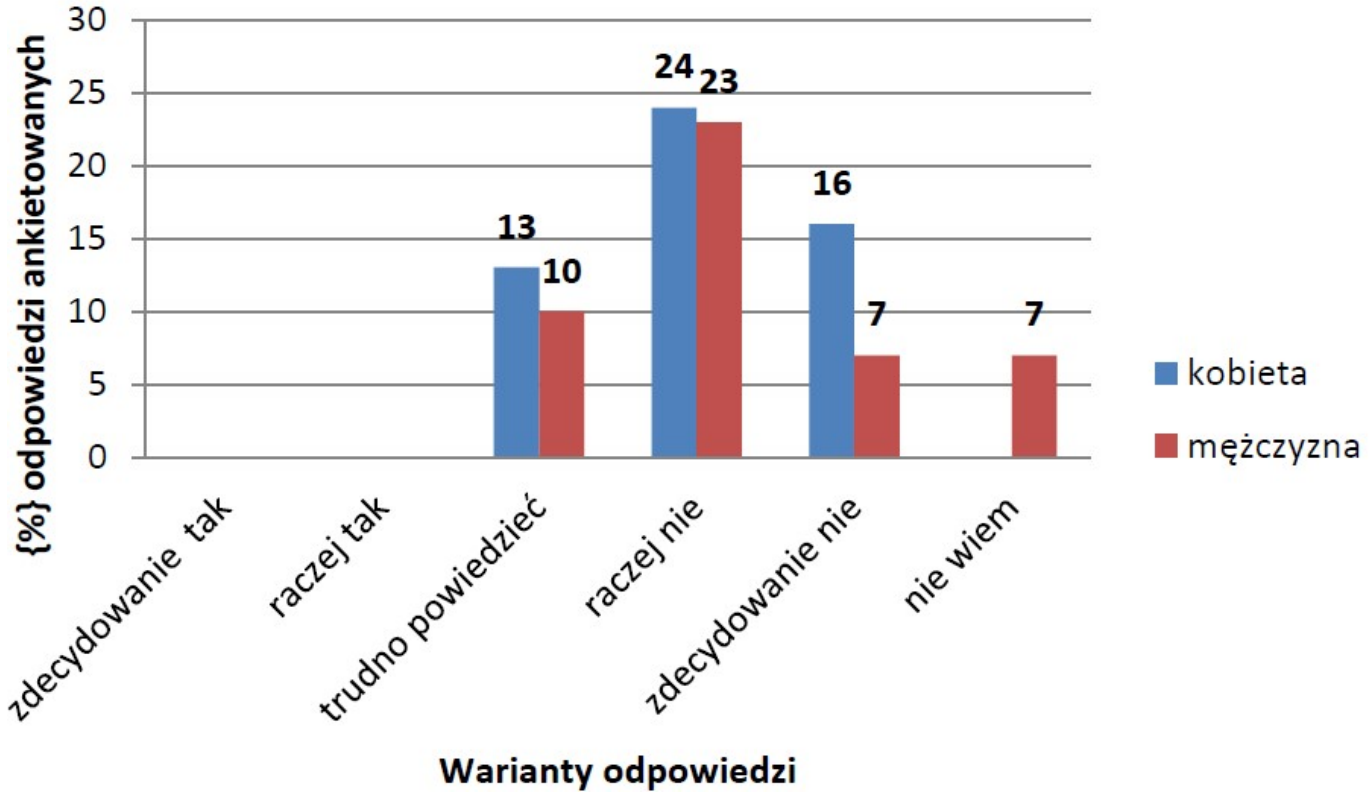
Wykres 6. Rodzic, którego uzależnienie od alkoholu może mieć większy wpływ na dezorganizację życia rodzinnego w opinii badanych [ze względu na płeć]

Źródło: opracowanie własne.

Badani zapytani o to, czy matka uzależniona od alkoholu może być „dobrą matką” (czyli realizującą swoją rolę) w zdecydowanej większości uznali, że nie (łącznie 70% wskazań dla odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”). O ile odpowiedzi raczej nie była determinowana płcią badanych o tyle odpowiedzi pewna i zdecydowana pozostawała bardziej charakterystyczna dla kobiet (16%), niż mężczyzn (7%). Można zatem przyjąć, ze to kobiety przyjmują silniejszą negatywną postawę wobec realizacji funkcji matki przez kobietę uzależnioną od alkoholu. Ogółem 23% ankietowanych nie potrafiło wyrazić jednoznacznej opinii na ten temat (bez wyraźnych dysproporcji ze względu na wiek), natomiast 7% badanych zdecydowało się na wybranie wariantu „nie wiem”. Odpowiedzi łącznie 30% ankietowanych mogą wynikać z braku zainteresowania zjawiskiem lub nie spotkania się w życiu z sytuacją, gdy uzależnienie od alkoholu dotyczy matki. Wobec tego należy przyjąć, że matka – alkoholiczka zdaniem większości ankietowanych nie może pozostawać „dobrą matką”. Alkoholizm nie pozwala jej na realizację obowiązków macierzyńskich- wykres 7.

Wykres 7. Możliwość bycia równocześnie matką-alkoholiczką i „dobrą matką” w opinii ankietowanych [ze względu na płeć]

Źródło: opracowanie własne.

Kolejna dwa pytania były pytaniami skalowanymi. W pierwszym z nich ankietowani zostali poproszeni o wskazanie motywów sięgania matek po alkohol i określenia siły przyczyny przy wykorzystaniu pięciostopniowej skali. Następne pytanie dotyczyło wskazania skutków nadużywania przez matkę alkoholu i podobnie jak w pytaniu poprzednim określenie siły wpływu skutku na funkcjonowanie rodziny i samą uzależnioną. Uzyskane wyniki prezentują tabele 2 i 3.

Tabela 2. Przyczyny sięgania przez matki po alkohol w opinii badanych [ze względu na płeć]

Przyczyna / płeć	**Skala**, gdzie: *1- przyczyna mało istotna; 5 – przyczyna bardzo istotna*					Razem N = 30 (100%)
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	
Nie radzą sobie z obowiązkami (domowymi, zawodowymi)						

Kobieta	(0%)	(0%)	5 (17%)	6 (20%)	5 (16%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	6 (20%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	8 (27%)	12 (40%)	10 (33%)	30 (100%)
Nie są szczęśliwe/spełnione						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	8 (27%)	8 (27%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	4 (13%)	7 (23%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	3 (10%)	12 (40%)	15 (50%)	30 (100%)
Nie satysfakcjonuje je dotychczasowe życie						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	10 (33%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	7 (23%)	4 (14%)	3 (10%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	7 (23%)	4 (14%)	13 (43%)	6 (20%)	30 (100%)
W alkoholu upatrują rozwiązania własnych i/lub rodzinnych problemów						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	10 (33%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	4 (14%)	2 (7%)	8 (26%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	4 (14%)	12 (40%)	14 (46%)	30 (100%)
Pije mąż						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	16 (53%)

Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	6 (20%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	3 (10%)	13 (43%)	14 (47%)	30 (100%)
Niska odporność na stres						
Kobieta	(0%)	7 (23%)	3 (10%)	6 (20%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	11 (37%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	7 (23%)	6 (20%)	17 (57%)	(0%)	30 (100%)
Choroby psychiczne i somatyczne						
Kobieta	(0%)	9 (30%)	7 (23%)	(0%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	5 (17%)	9 (30%)	(0%)	(0%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	5 (17%)	18 (60%)	7 (23%)	(0%)	(0%)	30 (100%)
Problemy wychowawcze z dziećmi						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	10 (33%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	5 (17%)	6 (20%)	3 (10%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	5 (17%)	16 (53%)	9 (30%)	30 (100%)

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani najczęściej identyfikowali następujące doniosłe (postrzegane jako istotne lub bardzo istotne) powody sięgania przez matki po alkohol – tabela 2:

- poczucie niespełnienia (bycia nieszczęśliwą) w sumie 90% wskazań, aczkolwiek ta opinia pozostaje charakterystyczna dla mężczyzn;

- pijący mąż, ogółem po 90% wskazań; opinia ta jest typowa raczej dla badanych kobiet, niż mężczyzn;
- upatrywanie w alkoholu rozwiązania własnych i/lub rodzinnych problemów, łącznie 86% odpowiedzi; kobiety ten powód w większości uznały za istotny, a mężczyźni za bardzo istotny;
- problemy wychowawcze z dziećmi, w sumie 83% udzielonych odpowiedzi; opinia ta pozostaje bardziej charakterystyczna dla kobiet dla poziomu wysokiej istotności motywu picia;
- nie radzenie sobie z obowiązkami (domowymi i zawodowymi), w sumie 73% wskazań.

Natomiast za przyczyny sięgania po alkohol przez kobiety-matki najmniej istotne uznali ankietowani – tabela 2:

- choroby psychiczne i somatyczne, w sumie: 60% wskazań (opinia charakterystyczna dla kobiet na poziomie małej istotności przyczyny);
- niska odporność na stres, w sumie: 23% wskazań (opinia charakterystyczna dla kobiet na poziomie małej istotności przyczyny);
- brak satysfakcji z dotychczasowego życia, ogółem 23% wskazań (pogląd typowy dla badanych mężczyzn na poziomie małej istotności przyczyny).

Żaden z ankietowanych nie wskazał na inne możliwe przyczyny sięgania przez matki po alkohol.

Z przyczynami alkoholizowania się matek nieodłącznie wiążą się skutki tego uzależnienia. W tabeli 3 zestawiono odpowiedzi ankietowanych na temat identyfikowanych przez nich, prawdopodobnych skutków alkoholizmu matki (ich wpływu na funkcjonowanie środowiska rodzinnego i samą uzależnioną).

Tabela 3. Potencjalne skutki uzależnienia matki od alkoholu dla funkcjonowania

Skutek / płeć	Skala, gdzie: 1- skutek mało prawdopodobny; 5 -skutek bardzo prawdopodobny					Razem N = 30 (100%)
	1	2	3	4	5	
Współuzależnienie rodziny						
Kobieta	(0%)	(0%)	4 (13%)	7 (23%)	5 (17%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	5 (17%)	5 (17%)	4 (13%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	9 (30%)	12 (40%)	9 (30%)	30 (100%)
Utrata pracy						
Kobieta	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	0 (0%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	(0%)	6 (20%)	8 (27%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	6 (20%)	8 (27%)	30 (100%)
Zaniedbywanie obowiązków rodzinnych						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	2 (7%)	7 (23%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	2 (7%)	14 (46%)	14 (47%)	30 (100%)
Zaniedbywanie relacji z mężem						
Kobieta	(0%)	(0%)	3 (10%)	7 (23%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	4 (13%)	5 (17%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	7 (23%)	12 (40%)	11 (37%)	30 (100%)

Zaniedbywanie relacji z dziećmi						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	0 (0%)	16 (53%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	(0%)	10 (34%)	4 (13%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	(0%)	10 (34%)	20 (66%)	30 (100%)
Skłonność matki do zachowań agresywnych						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	5 (16%)	11 (37%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	(0%)	8(27%)	6 (20%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	(0%)	13 (43%)	17 (57%)	30 (100%)
Przekazywanie dzieciom złych wzorów postępowania						
Kobieta	(0%)	(0%)	4 (13%)	8 (27%)	4 (13%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	5 (17%)	4 (13%)	5 (17%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	5 (17%)	8 (26%)	13 (44%)	4 (13%)	30 (100%)
Utrata zdrowia						
Kobieta	(0%)	(0%)	5 (17%)	7 (23%)	4 (13%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	8 (27%)	3 (10%)	3 (10%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	13 (44%)	10 (33%)	7 (23%)	30 (100%)
Zmiana podziału ról i obowiązków w rodzinie						
Kobieta	(0%)	5 (17%)	6 (20%)	5 (17%)	(0%)	16 (53%)

Mężczyzna	(0%)	(0%)	4 (13%)	10 (33%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	5 (17%)	10 (33%)	15 (50%)	(0%)	30 (100%)
Zaburzenie relacji społecznych						
Kobieta	(0%)	8 (26%)	8 (27%)	0 (0%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	4 (13%)	5 (17%)	5 (17%)	0 (0%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	4 (13%)	13 (43%)	13 (44%)	0 (0%)	(0%)	30 (100%)

Źródło: opracowanie własne.

Potencjalnymi prawdopodobnymi i bardzo prawdopodobnymi skutkami alkoholizmu matki pozostają w opinii większości badanych:

- zaniedbywanie przez matkę relacji z dzieckiem, w sumie 100% wskazań (opinia ta jest nieco bardziej charakterystyczna dla badanych kobiet 53%, niż mężczyzn – 50% wskazań);
- skłonność matki do zachowań agresywnych, ogółem 100% wskazań, z tym, że kobiety w większości – 37% przyznały, że jest to skutek bardzo prawdopodobny, a mężczyźni że raczej prawdopodobny – 27% wskazań);
- zaniedbywanie obowiązków rodzinnych, ogółem 93% wskazań;
- zaniedbywanie relacji z mężem, łącznie 77% wskazań (opinia ta jest symptomatyczna przede wszystkim dla kobiet – 43% wskazań);
- współuzależnienie rodziny, sumarycznie 70% wskazań (bez wyraźnych dysproporcji w odpowiedziach ze względu na płeć badanych);
- zmiana podziału ról i obowiązków w rodzinie – 50% wskazań dla dużego prawdopodobieństwa urzeczywistnienia się skutku.

Natomiast skutkami o niewielkim poziomie prawdopodobieństwie mogącymi urzeczywistnić się w wyniku spożywania przez matkę alkoholu są w opinii badanych:

- zaburzenie relacji społecznych, w sumie 100% wskazań;
- utrata zdrowia – 44% udzielonych odpowiedzi;
- utrata pracy – 30% wskazań (opinia ta jest typowa dla kobiet);
- przekazywanie dzieciom złych wzorów postępowania – 26% wskazań.

W związku z powyższym należy uznać, ze identyfikowane prawdopodobne przyczyny i konsekwencje uzależnienia matki od alkoholu są bardzo różne i nierzadko wynikają z odmiennych poglądów kobiet i mężczyzn na problem uzależnienia kobiety od alkoholu.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę pisanie prac - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.